

GMV

De GMV is een branchevereniging van fabrikanten van machines voor de voedingsmiddelenindustrie en verpakkingsmachines. De vereniging is gelieerd aan de ondernemerscentrale voor de technisch-industriële sector FME-CWM. Naast Packaging bestaat de GMV uit de secties General Foods, Dairy & Liquid, Bakery en Animal Feed. De branchevereniging zet zich in voor exportbevordering, innovatie, lobby in Den Haag en Brussel en informatie-uitwisselingen tussen de leden. De GMV heeft tevens een eigen vestiging in China.
www.gmv-fme.nl

RAB

De Robotics Association Benelux (RAB) is een vereniging van robotics fabrikanten, importeurs, systeemintegratoren en onderhoudsbedrijven. De branchevereniging heeft als doel het delen en uitdragen van kennis. Samen zetten de leden zich in voor de verbetering van het imago van de robot en het kennisniveau van potentiële klanten. De vereniging ontwikkelt een veiligheidskeurmerk voor robots. De RAB is een sectie van de Federatie Productietechnologie. Ook het RAB-secretariaat is ondergebracht bij FME-CWE.
www.robotics-benelux.info

Robotics in de verpakingsindustrie:

Kan het licht uit op de werkvloer?

In 2010 zijn er bedrijven zonder personeel op de werkvloer. In de productiehal hoeft het licht niet meer aan. Dat is de verwachting van Martin Dannenberg, voorzitter van de verpakingssectie van de branchevereniging voor machinebouwers GMV. Wat is de huidige rol van robots in de verpakingsindustrie en hoe gaat dit zich ontwikkelen?

Tekst: Froukje Buursema
Foto: Ton Kastermans

Over het gebruik van robots in de verpakingsindustrie bestaan in ieder geval nog veel vooroordelen. Robots zouden ingewikkeld, onhygiënisch en duur zijn. Leden van Dannenbergs GMV-sectie spraken in het voorjaar hierover in Almere met de experts op het gebied van robots, de afgevaardigden van de Robotics Association Benelux (RAB). Gastheer Fred Bokhorst (Ferdar Automation Technology) noemt de voordelen nog eens op: robots zijn makkelijk in gebruik, ze kunnen 24 uur per dag aan het werk en strenge Arbo-regelingen voor werknemers zijn verleden tijd. Het licht kan uit in de productiehal omdat er minder mensen in de fabriek rondlopen kan flink worden bespaard op de kosten van gas, water en licht. De productie is ook gemakkelijk aan te passen als er een afname is van vraag. "Er is geen flexibeler apparaat dan een robot." Toch worden robots nog lang niet overal toegepast in de verpakingsindustrie. "Te duur" wordt vaak gedacht. Volgens de robotfabrikanten is de prijs van een robot de laatste jaren gedaald. "Bovendien kost een werknemer per jaar al snel 30 à 40.000 euro per uur," zegt Hans Stam, directeur van Rolan Robotics te Hoorn. "Als je de fabriek 24 uur per dag draaiende wilt houden, heb je drie shifts nodig. Een robot daarentegen werkt dag

en nacht door. Een simpel rekensommetje toont al snel aan dat een robot veel goedkoper is."

Flexibiliteit

Of een robot kostenbesparing kan opleveren hangt af van de taak in het productieproces. "Gebruik je een robot om alleen iets van de ene naar de andere kant te verplaatsen, dan ben je vaak goedkoper uit met een manipulator," zegt Peter Kiekens, technisch adviseur van Fanuc Robotics Benelux. "De meerwaarde van een robot is de flexibiliteit. Je kunt een robot dingen laten doen die op een andere manier heel moeilijk zijn te automatiseren. Bovendien kun je hem na verloop van tijd opnieuw programmeren als het productieproces wordt aangepast. Dat maakt robots zo flexibel."

Fred Bokhorst: "Het is belangrijk onderscheid te maken tussen body en controller. Aan een body is niet veel te veranderen. Maar met de software kun je heel veel kanten op. Door remote surveying is het ook mogelijk om de robot op afstand te besturen of in te grijpen in het productieproces."

Door in te zetten op flexibiliteit kan de verpakingsindustrie in Nederland de concurrentieslag aan met Aziatische landen. Fred Bokhorst is net terug uit Taiwan: "Ik was zeer onder de indruk, de verpakingsindustrie is daar niet achtergebleven. Nederland en België moeten er voor oppassen geen ontwikkelingslanden te worden."

Volgens Martin Dannenberg moeten Nederlandse bedrijven zich onderscheiden met het leveren van maatwerk. "We moeten openstaan voor de wensen van de klant. Tegenwoordig hebben producten een korte life-cycle. Daar moeten we op inspelen door het productieproces te flexibiliseren. Nederlandse en Belgische bedrijven hebben vaak de kwaliteit in huis goed te kunnen luisteren naar de wensen van de klant. Om die kwaliteit optimaal te gebruiken

moeten we de kennis van het productieproces vergroten." Juist in een tijd van economische crisis kan een robot zijn nut bewijzen. "Overal lopen de productieaantallen keihard terug," zegt Hans Stam. "Maar mensen ontslaan is vreselijk duur. Met een robot kun je de productie veel gemakkelijker terugschroeven als dat nodig is. Daarnaast kan de productielijn snel worden aangepast zodat bedrijven kunnen inspelen op nieuwe eisen."

Opleiding

Sommige bedrijven zijn nog steeds huiverig voor de aanschaf van een robot omdat de techniek te ingewikkeld is. Fred Bokhorst: "Dat is een vooroordeel. Een robot is zo geprogrammeerd dat hij voor een groot deel zelf kan denken. De bediening is doorgaans een kwestie van een paar muisklikken." Een probleem binnen de robotica-industrie blijft het opleiden van technisch personeel die robots kunnen beheren en programmeren. Hans Stam: "Er is in het middelbare en hogere beroeps onderwijs geen opleiding die zich richt op robotica. Soms heeft een school een oude robot overgenomen waarmee leerlingen dan blokjes van A naar B kunnen verplaatsen. Dat is natuurlijk veel te weinig." Onderwijs is dan ook een van de speerpunten van de RAB. De branchevereniging heeft onlangs de 'Stagecarrousel' in het leven geroepen. ROC-leerlingen kunnen nu stage lopen bij de bedrijven die zich in robots hebben gespecialiseerd.

Hygiëne

Voor de verpakking van voeding gelden strenge eisen voor voedselveiligheid. Zijn robots hier wel hygiënisch genoeg voor? "Robots zijn in ieder geval hygiënischer dan de mens," aldus Peter Kiekens. "Ga eens na hoe vaak er word geniest als een groep mensen in een ruimte zit. Robots doen

Wat: Forumdiscussie GMV-RAB
Wanneer: 4 maart 2009
Waar: Almere
Onderwerp: Robotisering in de Verpakingslijn
Discussieleider: Jack Kwakman, hoofdredacteur Pakblad
Gastheer: Fred Bokhorst, Ferdar Automation Technology Nederland b.v.

dat niet." De laatste jaren is hard gewerkt aan robots die aan de strenge voedselveiligheidseisen voldoen. Zo zijn er robots met een gripper die is uitgerust met RSVI of met een speciale coating tegen bacteriën. "Het wordt nu tijd om die robots te implementeren in de voedingsmiddelenindustrie," vindt Dirk Franken, general manager van Robertpack Industrial & Packaging Equipment te Zwolle. "Vooral de markt waar wordt gewerkt met het natte product wordt nog onvoldoende bediend." Hij vindt de voedingsmiddelenindustrie een uitdaging voor robotics. "De vorm van het product wordt vaak door de natuur gevormd en is niet standaard." Volgens Bokhorst kan er daarnaast veel worden gewonnen in de handling van het product. "Ik kom regelmatig in fabrieken waar de productie volledig geautomatiseerd is. Als het eenmaal is ingepakt, valt het van de band met een plof op de grond. Met robots kun je de diverse processen integreren." Robots zijn flexibel, op de lange termijn goedkoop en tegenwoordig ook heel hygiënisch. Er zijn nog wel hobbels te nemen. Ir. Luk Ghekiere, van de Belgische automatiseerder en machinebouwer Vaskon: "Het probleem is dat over een investering van een jaar altijd twee jaar moet worden gepraat."

advertentie

Espera[®]

SPECIALIST IN WEGEN, UITPRIJZEN EN ETIKETTEREN!

ESPERA-NEDERLAND B.V.

De Boelakkers 6 • 5591 RA Heeze • Tel. 040-2530665

EASYPRINT
Innovierend in

TTF folie bedrukken

www.espera.com

Nieuw!

Toonaangevende
Etiketertechnieken